

12 Formigó armat

12.21 Formigó armat. Torsió. 'Código Estructural'

A l'aplicació 12.20 es calcula una secció de formigó armat, sotmesa a torsió pura, amb el mètode de l'*Instrucción de Hormigón Estructural EHE-08*. En aquesta aplicació, la 12.21, es calcula el mateix però sota els criteris del *Código Estructural (CE)*. Es creu oportú realitzar una comparació entre els dos procediments i, si és possible, treure'n conclusions.

A les dues aplicacions es calcula una secció rectangular (fig. 12.82) sotmesa a torsió pura. Atès que la torsió afecta al formigó i a les armadures longitudinals i transversals, qualsevol sol·licitació diferent i simultània afectarà als elements calculats en torsió pura. Les dues instruccions de referència resolen aquesta qüestió amb criteris additius, tot i fent algunes matisacions, especialment en allò referent al esforç tallant. En l'aspecte teòric, les dos instruccions coincideixen. La secció eficaç a torsió es considera una secció de paret prima equivalent a la real, en la qual el que l'equilibri s'aconsegueix mitjançant un flux tancat de tallant.

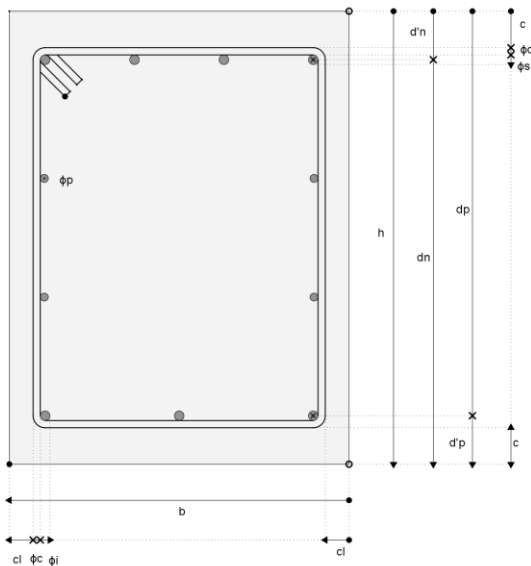

Fig. 12.82

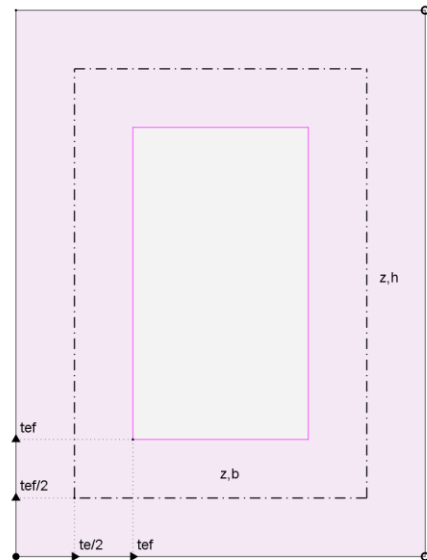

Fig. 12.83

L'amplària d'aquesta paret prima, h_e en l'EHE-08 i t_e en el CE, es calcula de forma idèntica a partir de l'àrea A de la secció transversal i del seu perímetre u , de tal manera que $h_e = t_e = A/u$ (fig. 12.83). Però a partir d'aquí canvia la nomenclatura i el procediment.

Es proposa el següent exemple que es calcularà segons els criteris de les dues instruccions i els seus paràmetres queden com a valors prefixats a les dues aplicacions. Els paràmetres són:

- Amplada de la secció. $b = 30$ cm
- Cantell total secció. $h = 40$ cm
- Esforç torçor de càlcul. $T_d = 17.4$ mkN
- Resistència característica del formigó. $f_{ck} = 25$ N/mm²
- Coefficient de seguretat del formigó. $\gamma_c = 1.52$
- Angle de les bieles de compressió del formigó. $\theta = 45^\circ$
- Límit elàstic característic de l'acer. $f_{yk} = 500$ N/mm²
- Coefficient de seguretat de l'acer. $\gamma_s = 1.15$
- Armat superior: $4\phi 12$
- Armat inferior: $3\phi 12$

Armat pell (1 cara): $2\phi 10$
 Armat transversal: 1 cèrcol ϕ 9mm cada 8 cm
 Recobriment geomètric superior i inferior. $c = 3.22$ cm
 Recobriment geomètric lateral. $cl = 2.1$ cm

Instrucció de Hormigón Estructural EHE-08

Gruix eficaç (45.2.1)

Àrea secció. $A = b \cdot h$
 $\cdot A = 1200 \text{ cm}^2$
 Perímetre secció. $u = 2 \cdot (b+h)$
 $\cdot u = 140 \text{ cm.}$
 Gruix eficaç. $h_e = A/u$ i $h_e \geq 2 \cdot \max(c, cl)$
 $h_e = 8.57 \text{ cm}$

Formigó. T_{u1} (45.2.2.1)

$T_{u1} = 2K\alpha f_{1cd} A_e h_e (\cot\theta + 1 + \cot\theta^2)$
 $\cdot K = 1$ (44.2.3.1)
 $\cdot \alpha = 0.60$
 $f_{1cd} = 0.60 f_{cd}$ ($f_{ck} \leq 60 \text{ N/mm}^2$)
 $f_{1cd} = (0.90 - f_{ck}/200) f_{cd}$ ($f_{ck} \leq 60 \text{ N/mm}^2$)
 $\cdot f_{cd} = 16.45 \text{ N/mm}^2$
 $\cdot f_{1cd} = 9.87 \text{ N/mm}^2$
 $A_e = a \cdot b \cdot a, h$
 $\cdot A_e = 673.37 \text{ cm}^2$
 $\cdot \cot\theta = 1$
 $T_{u1} = 34.17 \text{ mkN}$
 $\text{És } T_d \leq T_{u1}: \text{ Si}$

Cèrcols. T_{u2} (45.2.2.2)

$T_{u2} = (2A_e A_t / s_t) f_{yt,d} \cot\theta$
 $A_t = \pi\phi_c^2 / 4$
 $\cdot A_t = 0.64 \text{ cm}^2$
 $f_{yt,d} = \min(f_{yk} / \gamma_s, 400)$ (40.2)
 $\cdot f_{yt,d} = 400 \text{ N/mm}^2$
 $T_{u2} = 42.84 \text{ mkN}$
 $\text{És } T_d \leq T_{u2}: \text{ Si}$

Armadura longitudinal. T_{u3} (45.2.2.3)

$T_{u3} = 2A_e A_l f_{y1,d} \tan\theta / u_e$
 $A_l = ns \cdot \pi\phi_s^2 / 4 + ni \cdot \pi\phi_i^2 / 4 + 2np \cdot \pi\phi^2 / 4$
 $\cdot A_l = 9.49 \text{ cm}^2$
 $u_e = 2(a, b+a, h)$
 $\cdot u_e = 105.71 \text{ cm}$
 $T_{u3} = 48.35 \text{ mkN}$
 $\text{És } T_d \leq T_{u3}: \text{ Si}$

Disposició cercols (45.2.3)

$s_t \leq u_e / 8$
 $\cdot s_t = 13.21 \text{ cm} > 8$
 $s_t \leq 0.60a(1 + \cot\alpha) \dots T_{u1}/5 < T_d \leq 2T_{u1}/5$
 $a = \min(a, b, a, h)$
 $\cdot a = 21.43 \text{ cm.}$
 $\alpha = 90^\circ$
 $\cdot \cot\alpha = 0$
 $s_t = 12.86 \text{ cm} > 8$

Disposició cercols: correcta

Código Estructural

Gruix eficaç (6.3.2(1))

Àrea secció. $A = b \cdot h$
 $\cdot A = 1200 \text{ cm}^2$
 Perímetre secció. $u = 2 \cdot (b+h)$
 $\cdot u = 140 \text{ cm.}$
 Gruix eficaç. $h_e = A/u$
 $t_{ef} = 8.57 \text{ cm}$

Formigó (6.3.2(4))

$T_{Rd,max} = 2v\alpha_{cw} f_{cd} A_k t_{ef} \sin\theta \cos\theta$
 $\cdot v = 0.54$ (6.2.2(6))
 $\cdot \alpha_{cw} = 1$ (6.9)
 $f_{cd} = f_{ck} / \gamma_c$
 $\cdot f_{cd} = 16.45 \text{ N/mm}^2$
 $\cdot z, b = 21.43 \text{ cm}$
 $\cdot z, h = 31.43 \text{ cm}$
 $A_k = z \cdot b \cdot z, h$
 $\cdot A_k = 673.37 \text{ cm}^2$
 $\cdot \sin\theta = 0.71$
 $\cdot \cos\theta = 0.71$
 $T_{Rd,max} = 51.26 \text{ mkN}$
 $\text{És } T_{Ed} / T_{Rd,max} = 0.34 \leq 1: \text{ Si}$

Cèrcols (6.3.2(1))

$\tau_t = T_{Ed} / (2A_k t_{ef})$
 $\cdot \tau_t = 1.51 \text{ N/mm}^2$
 $V_{Ed} = \tau_t t_{ef} z_i$
 Es fa $z_i = \min(z, b, z, h) ?$
 $\cdot z_i = 21.43 \text{ cm}$
 $\cdot V_{Ed} = 27.68 \text{ kN}$
 $V_{Rd,s} = A_{sw} z f_{ywd} \cot\theta$
 $A_{sw} = \pi\phi_c^2 / 4$
 $\cdot A_{sw} = 0.64 \text{ cm}^2$
 $z = 0.9dp$ o $z = 0.dn$
 $\cdot z = 31.75 \text{ cm}$
 $f_{ywd} = \min(f_{yk} / \gamma_s, 400)$
 $\cdot f_{ywd} = 400 \text{ N/mm}^2$
 $\cdot \cot\theta = 1$
 $V_{Rd,s} = 100.99 \text{ kN}$
 $V_{Rd,max} = \alpha_{cw} b_w z v_1 f_{cd} / (\cot\theta + \tan\theta)$
 $b_w = b$
 $\cdot b_w = 30 \text{ cm}$
 $v_1 = 0.6(1 - f_{ck}/250)$
 $\cdot v_1 = 0.54$
 $V_{Rd,max} = 422.99 \text{ kN}$
 $V_{Rd} = \min(V_{Rd,s}, V_{Rd,max})$
 $V_{Rd} = 100.99 \text{ kN}$
 $\text{És } V_{Ed} \leq V_{Rd}: \text{ Si}$

Armadura longitudinal (6.3.2(6))

$$\Sigma A_{sl} = u_k T_{Ed} \cot \theta / (2 A_k f_{yd})$$

$$u_k = 2(z, b+z, h)$$

$$\cdot u_k = 105.71 \text{ cm}$$

$$f_{yd} = f_{yk} / \gamma_s$$

$$\cdot f_{yd} = 438.78 \text{ N/mm}^2$$

$$\cdot \Sigma A_{sl} = 3.14 \text{ cm}^2$$

$$A_l = n s \phi_s + n_i \phi_i + 2 n_p \phi_p$$

$$\cdot A_l = 9.49 \text{ cm}^2$$

$$\text{És } \Sigma A_{sl} \leq A_l: \text{ Si}$$

Disposició cercols (9.2.3(1))

$$s \leq u/8$$

$$\cdot s = 17.5 \text{ cm}$$

$$s \leq b \text{ i } s \leq h$$

$$\cdot s = 30 \text{ cm}$$

$$\text{Disposició cercols: correcta}$$

En l'exemple proposat, la disposició estructural de la secció en front de la torsió és correcta, tant a la instrucció EHE-08 com al CE. Com era d'esperar, l'anàlisi pel CE ha estat més laboriós i més molest degut al tràfec continu entre articles. S'ha trobat alguna falta de concisió, per exemple, en la determinació de la dimensió mínima z_i del perímetre mitjà del gruix eficaç, però n'hi ha d'altres. En general, s'ha de dir que, excepte en el càlcul del gruix eficaç, no existeixen més coincidències en el càlcul a torsió entre instruccions. Si el valor del moment torçor de càlcul, T_d (EHE-08) o T_{Ed} (CE), augmenta sense cap variació en els altres paràmetres, trobem que, per a $T_d = 23.1 \text{ mkN}$, el comportament a torsió ja és incorrecte, cosa que no passa fins al valor de $T_{Ed} = 52.7 \text{ mkN}$ en el CE.